

# Pochybení sester na ICU ve smyslu psychického poškození pacienta

KALINOVÁ IVANA

NEDOMOVÁ BÁRTOVÁ MARKÉTA

NEMOCNICE JIHLAVA

Žádná oblast lidské činnosti není imunní vůči chybám. Neexistuje žádný magický návod, jak veškeré chyby jednou provždy eliminovat.

MUDr. David Marx

Předchozí výzkum (Nedomová Bártová, Suková, 6/2018) - nechtěné pochybení rázu selhání celého systému, medikační pochybení, ... pochybení zdravotnického personálu v oblasti **profesionálního vystupování**.

Možnost vzniku **psychického poškození (PP)** u pacienta nás vedla k podrobnějšímu zamýšlení se nad touto problematikou.

„mimořádná událost“ ... „iatrogenní poškození“  
... „incident“ ... „nežádoucí událost“ ...  
„epidemie lidské chyby“ ... „nutné selhání“

- ▶ Iatrogenie – somatická, psychická, kombinovaná (misdiagnoza)
- ▶ Sororigenie – nepříjemné, škodlivé jednání sester působící na pacienty
- ▶ Psychická iatrogenie – necitlivé, neetické, neprofesionální devalvující jednání
- ▶ Iatrogenie – etiologická, diagnostická, laboratorní, prognostická, terapeutická, administrativní, pedagogická, farmaceutogenie

# Etika v ošetřovatelství:

Kutnohorská

- ▶ PP je popsáno jako: debatování o nemocném nad nemocným, neinformovanost o vážných plánovaných zákrocích
- ▶ Často to bývá psychotrauma ve smyslu **depersonalizace**, tj. vnímání pacienta jako věci (např. na oddělení JIP).
- ▶ Pacient v bezvědomí je psychicky zranitelný a měl by vědět, že o něm ošetřující personál ví.



# Výzkum zaměřený pouze na psychickou sororigenii a iatrogenii nebyl nalezen.

- ▶ Cizojazyčná literatura naznačuje, že skutečný počet ohrožených pacientů je daleko vyšší, než se udává.
- ▶ Mareš Jiří - výzkum byl proveden v různých nemocnicích z celé České republiky, a to v rozmezí 30 let (1972 – 2002).
  - výskyt 12,6 %
  - nejčastější problémy: nevhodné chování, devalvující oslovení a hovory o diagnózách pacientů na veřejnosti
  - důvod – únava, nezájem
- ▶ „Nečiň druhým to, co nechceš, aby oni činili tobě.“

# Chybovost narůstá při únavě, stresu, konfliktu v týmu, nudě,...

- ▶ Hlavní podpůrný faktor – **ÚNAVA** – narušení cirkadiánního cyklu, pravidelného nočního odpočinku – spánková deprivace.
- ▶ Vyjádření z původního výzkumu – osobní složitá situace (sestra je i matka, dcera, manželka, ...), atmosféra na pracovišti
- ▶ Pracovní zátěž

# Vliv a působení zdravotníků a zdravotnického prostředí na nemocného

- ▶ Hypertenze
- ▶ Změny v bílém krevním obraze
- ▶ Nadměrná a neekonomická reakce organismu
- ▶ Vegetativní reakce = vážné narušení léčby
  
- ▶ Běžné prostředí X hospitalizace



# Výzkum pochybení na ICU ukázal:

- ▶ Komunikace sester NAD pacientem při oš. péči, rušení nočního klidu
- ▶ Špatné zajištění intimity pacienta při hygieně na lůžku či při defekaci
- ▶ Sestra bez profesionálního vystupování škodí pacientům i pověsti oddělení či nemocnice.
- ▶ Co vše děláme špatně???



# Naše sledování:

- ▶ Pozorování chování sester, lékařů a pomocného personálu
- ▶ Boxový systém oš. péče vs. otevřená ICU
- ▶ Řešení osobních problémů nad lůžkem pac. nebo v jeho blízkosti
- ▶ Kategorizování pac.
- ▶ Nedostatečné zajištění intimity pac.
- ▶ Nevysvětlení výkonů a činností u pac.
- ▶ Vlastní preference úpravy prostředí odlišná od zvyklostí pac.
- ▶ Přehnaná péče o pac.
- ▶ Hovor o jiných pac., řešení chodu oddělení v dosahu pac.
- ▶ Kritika členů oš. týmu před pac., konflikty v oš. týmu
- ▶ Vulgarismy a hrubé chování při péči o agresivního pac.
- ▶ Oslovování pac. v prvním pádě
- ▶ Přítomnost ostatních pac. při KPCR mimo odd. ARO

# Následná opatření:

- ▶ Udržování vysokého morálního kreditu osobnosti zdravotníka
- ▶ Správně vedený mentoring
- ▶ Reciproční kontrola – upozornění na přítomnost pochybení
- ▶ Vlastní zkušenost, prožitek
- ▶ Psychohygiena
- ▶ Supervize – pochybení, vztahy v oš. týmu
- ▶ Návuk komunikačních dovedností

**„Každá komunikace působí buď psychoterapeuticky nebo psychotraumaticky“**

# Hlášení NÚ:

- ▶ Psych. poškození pac. – není zaznamenáváno jako NÚ
  - řešeno jako stížnost

# Ochrana soukromí:

- ▶ Ústavní zákon č. 2/1992 Sb., Listina základních práv a svobod  
*„Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena.“*
- ▶ Zákon č. 40/1964 Sb. ve znění pozdějších předpisů
- ▶ Povinná mlčenlivost
- ▶ Zákon o péči o zdraví lidu č. 20/1966 Sb. ve znění pozdějších předpisů  
*„Každý zdravotnický pracovník je povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dověděl v souvislosti s povoláním, s výjimkou případů, kdy skutečnost sděluje se souhlasem ošetřované osoby nebo kdy byl této povinnosti zproštěn nadřízeným orgánem v důležitém státním zájmu.“*



# Děkujeme za pozornost

- ▶ Univerzální doporučení jak ctít důstojnost pacienta není, protože každý člověk a to jak pacient, tak zdravotník je individuální bytost, proto je profesně nutný vysoký morální kredit každého zdravotnického pracovníka a stálá kultivace osobnosti.